

Moterų įgalinimas kovai su seksistiniu priekabiavimu viešosiose erdvėse. Projektas Nr. 2022-1-LT01-KA220-ADU-000086398

Aktyvus klausymas

Šališkas klausymas

Ivadas

FPS projektu siekiama skatinti mokymąsi ir ugdyti požiūrį, skatinantį įtrauktį ir pagarbą įvairovei. Aktyviai kvestionuodami lyčių stereotipus, mes padedame asmenims įgyti pagrindinių įgūdžių, padedančių naikinti diskriminaciją, nelygybę ir atskirtį, kurią moterys patiria ES dėl nusistovėjusių lyčių vaidmenų ir stereotipų.

Pagrindiniai tikslai

1. **Stiprinti** moterų įgalėjimo jausmą, kad jos galėtų atsiskleisti įvairiose situacijose.
2. **Mokyti** veiksmingų strategijų, padedančių įveikti vyrų priekabiavimo atvejus viešosiose erdvėse.
3. **Kovoti** su lyčių stereotipais, siekiant panaikinti diskriminaciją, nelygybę ir atskirtį, su kuria ES susiduria moterys.
4. **Padėti** įgyti ir **tobulinti** esminius įgūdžius, kurių reikia kovojant su diskriminacija lyties pagrindu.

PUHU tyrimai ir konsultacijos

- Socialinių inovacijų srityje veikianti mokslinių tyrimų ir švietimo organizacija. Vadovaudamasi principu „iš apačios į viršų“ ir dalyvavimo principu, vykdo mokslinių tyrimų, švietimo ir ataskaitų rengimo veiklą, siekdama išsiaiškinti tikslinių bendruomenių poreikius ir prie jų priderinti siūlomus sprendimus.
- Specializuojasi rengiant projektus nuo idėjos iki įgyvendinimo ES remiamiems projektams, daugiausia dėmesio skirdama tokioms sritims kaip jaunimas, migracija, švietimas ir neuroįvairovė. Jų pagrindu rengia pasiūlymus socialinėms problemoms spręsti.
- Taikydama kokybinius tyrimų metodus, tokius kaip lauko stebėjimai ir klausymasis, koučingas, filosofija su vaikais (P4C) ir filosofinis konsultavimas, kuria pagalbinį teorinį turinį ir rengia ugdymo planus.

Turinys

01

Įvadas

- Klausymo tipai

02

Klausymasis ir kultūra

- Kolektyvinis vs individualistinis
- Žemo konteksto prieš aukštą kontekstą

03

Klausymasis ir lytis

- Lyčių stereotipai

04

Klausymosi kliūtys

- Šališkumas ir išankstinės nuostatos

01

Įvadas

Klausymo tipai

Klausymo tipai

- Skiriamasis
- Informacinis
- Kritinis
- Empatiškas

Klausymo tipai

◦ Skiriamasis

- **Tikslinga ir instrumentinė** klausymosi forma, kuri pirmiausia pasireiškia klausymo proceso priėmimo etape.
- Apima **aplinkos skenavimą ir stebėjimą**, siekiant išskirti konkrečius garsinius ar regimuosius stimulus, pavyzdžiui, klausytis galimų pavojų naktį vedžiodant šunį arba ieškoti neverbalinių ženklų pokalbyje.
- Pati paprasčiausia klausymosi forma; sudaro pagrindą ugdant tikslingesnio klausymo įgūdžius.

Klausymo tipai

○ Informacinis

- Orientuotas į **informacijos supratimą ir išsaugojimą be vertinimo.**
- Labai svarbus įvairiomis aplinkybėmis, pavyzdžiui švietimo srityje, kai studentai klausosi paskaitų ar nurodymų, ir profesinėje aplinkoje, pavyzdžiui, kai gaunami nurodymai darbe.
- Šio tipo klausymui reikia **gerų susikaupimo ir atminties įgūdžių**, būtinų veiksmingam mokymuisi ir darbui.

Klausymo tipai

○ Kritinis

- Apima **pranešimo analizę ir vertinimą** remiantis **žodine informacija ir kontekstinėmis užuominomis**.
- Labai svarbus vertinant kalbėtojo patikimumą nustatant įtikinėjimo taktiką ir atpažįstant logines klaidas.
- Įgūdis praverčia bendraujant ir įtikinėjant, tinka taikyti įvairiuose kontekstuose, leidžia atskirti informacinį ir patikimą turinį.

Klausymo tipai

○ Empatiškas:

- Apima **kalbėtojo minčių ar jausmų supratimą ir išgyvenimą** skirtingai nuo simpatijos, kuri yra labiau orientuota į save.
- Labai svarbus norint **palaikyti santykius ir skatinti dialogą**.
- Reikalauja **nuoširdaus atvirumo ir įsipareigojimo** laikytis mandagumo, leidžiančio asmenims įsijausti ir kartu ginti savo įsitikinimus.

02

**Klausymas ir
kultūra**

Klausymas ir kultūra

- Kultūrose klausymuisi skiriamas skirtingas dėmesys: **kolektyvistinėse** kultūrose jis vertinamas labiau nei **individualistinėse**, kuriose daugiau dėmesio skiriama kalbėjimui.

Klausymas ir kultūra

- Kultūriniai skirtumai taip pat turi įtakos bendravimo stiliui, nes žemo konteksto kultūrose labiau remiamasi žodiniu bendravimu ir aiškiomis detalėmis, o aukšto konteksto kultūrose prasmė kuriama iš neverbalinių ir kontekstinių užuominų.

- Šis skirtumas turi įtakos tam, kaip klausytojai interpretuoja pranešimus ir kaip į juos reaguoja, todėl gali kilti nesusipratimų ar nusivylimų tarp skirtingų kultūrų atstovų.

Free
Public
Spaces

Klausymas ir kultūra

- Kultūrinės orientacijos daro įtaką klausymo stiliui per laiką.
- Monochroninėse kultūrose, pavyzdžiui, Jungtinėse Valstijose, profesinėje aplinkoje pirmenybė teikiama laiko valdymui ir į veiksmą orientuotam klausymui.
- Tuo tarpu polichroninėse kultūrose, kurios dažnai yra labiau kolektyvistinės ir pasižymi dideliu kontekstualumu, pirmenybė teikiama žmonėms ir į turinį orientuotam klausymuisi, o lankstumas vertinamas labiau nei griežtas tvarkaraščio laikymasis.

03

Klausymas ir lytis

Klausymas ir lytis

- Tyrimams apie lytį ir klausymą įtakos turi ne biologiniai skirtumai, o visuomenės lūkesčiai.
- Vyrai dažnai neskatinami viešai reikšti emocijų, todėl jų klausymo elgesys gali būti neteisingai interpretuojamas.

Klausymas ir lytis

- Naujausi tyrimai paneigia įsitikinimą, kad vyrai pertraukinėja dažniau nei moterys, ir rodo, kad skirtingų lyčių atstovai dažnai bendrauja panašiai.
- Lyčių bendravimo modeliai skiriasi priklausomai nuo konteksto, o konkurencinis elgesys, pavyzdžiui, pertraukinėjimas, dažniau pasitaiko bendraujant su tos pačios lyties atstovais.
- Šiuos niuansus labai svarbu suprasti norint veiksmingai bendrauti tarp skirtingų lyčių ir išvengti klaidingų interpretacijų, pagrįstų lyčių stereotipais.

04 Klausymo kliūtys

Šališkumas ir
išankstinės
nuostatos

Klausymo kliūtys

Priėmimo etapas

- Triukšmas gali blokuoti arba iškraipyti gaunamus dirgiklius.

Interpretavimo etapas

- Sudėtinga ar abstrakti informacija gali būti sunkiai susiejama su ankstesne patirtimi, todėl gali būti sunkiai suprantama.

Prisiminimo etapas

- Prisiminti gali trukdyti natūralūs atminties apribojimai ir sunkumai susikaupti.

Vertinimo etapas

- Asmeniniai šališkumai ir išankstinės nuostatos gali trukdyti suprasti, ką kalbėtojas pasakys, arba daryti prielaidas apie tai, ką jis pasakys.

Reagavimo etapas

- Nepakankami perfrazavimo ir klausinėjimo įgūdžiai gali lemti nesupratimą.

Prie šių kliūčių prisideda aplinkos, fiziniai, kognityviniai ir asmeniniai veiksniai, taip

Klausymo kliūtys

Šališko klausymo tipai:

- **Percepcinis klausymas:** klausoma tik tų pranešimo dalių, kurios atitinka asmeninius įsitikinimus, arba vengiama kalbėti prieštaringomis temomis.
- **Neigiamas klausymasis:** vengiama temų ar asmenų, siekiant apsaugoti savo pažiūras.
- **Prielaidomis grįstas klausymas:** įsitikinimas, kad žinome, ką asmuo pasakys, remiantis tokiais tapatybės veiksniais kaip lytis, rasė, amžius ar išvaizda.

Klausymo kliūtys

- Šališkas klausymas trukdo aktyviai ir etiškai dalyvauti, riboja supratimą ir bendravimą.
- Būkite atviri, kvestionuokite savo suvokimą, kad atpažintumėte šališkumą ir praktikuotumėte kompetentingesnį klausymą.

Bibliografija

- Dindia, Kathryn. (2006). The Effects of Sex of Subject and Sex of Partner on Interruptions. Human Communication Research, 345–371.
- Lustig, M. W., Koester, J., & Halualani, R. (2017). Intercultural Competence: Interpersonal communication across cultures,. Pearson. (8th ed.). Pearson.
- McCornack, S. , & Morrison, K. (2021). Reflect & Relate: An Introduction to Interpersonal Communication (6th ed.). Bedford/St. Martin's.

Moterų įgalinimas kovai su seksistiniu priekabiavimu viešosiose erdvėse. Projektas Nr. 2022-1-LT01-KA220-ADU-000086398

Ačiū už dėmesį!

Europos Komisijos parama šio leidinio (darbo) kūrimui nereiškia pritarimo turiniui, kuris atspindi tik autorių požiūrį, o Komisija ir nacionalinė agentūra negali būti laikomos atsakingomis už bet kokį leidinio (kūrinio) naudojimą, joje esančią informaciją.

